

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 25. maj 2023
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mic Hedengran Helander
Sagsnr.: 2023-0038-0063
Dok.: 2849041

Besvarelse af spørgsmål nr. 1 (B 101) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til folketingsbeslutning om at indføre en selvstændig bestemmelse om drugging i straffeloven (B 101), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 15. maj 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF).

Peter Hummelgaard

/

Thomas Jørn Rasmussen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 (B 101) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvor mange sager om såkaldt drugging, der har været de seneste 10 år, samt for de strafferetlige resultater i sagerne og for strafniveauet?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”I tilknytning til brugen af gerningskoder i politiets sagsstyringssystem (POLSAS) anvender politiet i et vist omfang såkaldte ”søgenøgler” i forbindelse med sagsregistreringen. Søgenøgler er foruddefinerede ord eller begreber, der ud fra en konkret vurdering fastsættes af Rigspolitiet med henblik på at berige sagsregistreringen og dermed blandt andet muliggøre identifikation af kriminalitetsformer på tværs af gerningskoder.

For så vidt angår drugging kan Rigspolitiet bemærke, at der findes to relevante søgenøgler – ”Drugrape” og ”Bedøver” – i politiets sagsstyringssystem (POLSAS).

Rigspolitiet har trukket oplysninger om antallet af anmeldelser og sigtelser registreret med søgenøglerne ”Drugrape” og ”Bedøver” i politiets sagsstyringssystem (POLSAS) i perioden 2016-2023, jf. tabel 1 nedenfor.

Tabel 1: Anmeldelser* og sigtelser registreret med søgenøglerne Bedøver og Drugrape 2016-2023**

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Anmeldelser	46	28	45	55	42	78	105	59
Sigtelser	31	29	23	26	23	33	37	19

*) Straffesager

**) Pr. 20/4-23

Det bemærkes, at opgørelsen er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Opgørelsen er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer.

Det bemærkes desuden, at anvendelsen af søgenøgler kan have en efterforsknings- eller analyse-mæssig værdi for politiet, men som grundlag for statistiske opgørelser vil være forbundet med usikkerhed, idet der ikke er systemtekniske krav til anvendelsen af søgenøgler, og da der løbende sker en revision af søgenøgler baseret på kriminalitetsudviklingen.

Det skal i den forbindelse navnlig bemærkes, at søgenøgler ikke er obligatoriske at anvende for politiet, og at anvendelsesgraden dermed afhænger af den enkelte sagsbehandler/politikreds. Hvis en sag ændrer karakter som et resultat af efterforskningen, vil dette også få betydning for de anvendte søgenøgler, der i større eller mindre grad skal ændres i takt hermed. Søgenøgler er således velegnede i analyse-mæssig kontekst, men er ikke oprettet med henblik på statistisk brug. Søgenøgler er derfor ikke en valid metode til statistisk at opgøre antallet af afgørelser, da en opgørelse af antal sager baseret på søgenøgler vil være behæftet med for stor usikkerhed.

Politiet opretter nye søgenøgler på baggrund af en vurdering af den værdi, som oprettelsen vil tilføre af hensyn til efterforskning, operativ eller strategisk analyse samt ufravigelige krav til statistiske opgørelser, der ikke løses ved brug af gerningskoder.

Rigspolitiet har på baggrund af usikkerheden ved opgørelsen anmodet Nordjyllands Politi, Midt- og Vestjyllands Politi, Østjyllands Politi, Midt- og Vestsjællands Politi, Københavns Politi og Nordsjællands Politi om en udtalelse om den politifaglige vurdering af problemets omfang.

Politikredsene har forskellige vurderinger af, hvorvidt der er sket en stigning i antallet af sager om drugrape og drugging.

For så vidt angår drugging kan det sammenfattende oplyses, at fem ud af de seks politikredse umiddelbart vurderer, at politikredsene modtager flere henvendelser – herunder anmeldelser – om drugging. Baggrunden herfor er efter politikredsenes opfattelse navnlig den øgede samfundsmæssige opmærksomhed, herunder mediedækning af området, samt et større fokus på anvendelsen af søgenøgler blandt politikredsenes medarbejdere.

For så vidt angår drugrape kan det samlet set oplyses, at tre politikredse vurderer, at der ikke opleves en stigende tendens i antallet af sager, mens de resterende tre kredse med flere forbehold sammenfattende oplyser, at der umiddelbart opleves en stigende tendens. Det bemærkes i den forbindelse, at baggrunden for denne vurdering er den samme som ved sager om drugging, og at en politikreds for så vidt angår drugrape ligeledes har henledt opmærksomheden på det spinkle datagrundlag.”

Justitsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har undersøgt mulighederne for at trække oplysninger fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) om sager vedrørende ”drugging”. Rigsadvokaten skal i den forbindelse bemærke, at det ved nærværende besvarelse er lagt til grund, at ”drugging” omfatter den situation, hvor en person i nattelivet tilsætter euforiserende stoffer til en anden persons mad eller drikke uden dennes vidende, jf. bemærkningerne til beslutningsforslag nr. B 101 om at indføre en selvstændig bestemmelse om drugging i straffeloven.

POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem, der er opbygget således, at der journaliseres på en gerningskode, som knytter sig til en eller flere lovovertrædelser. I forbindelse med sagens afslutning registreres en afgørelsestype, som angiver straffesagens resultat. POLSAS vil således kunne bruges som et redskab til at oplyse bl.a., hvor mange anmeldelser eller afgørelser der vedrører en given lovovertrædelse. Det vil derimod ikke uden videre være muligt at trække data af mere detaljeret karakter, herunder om antallet af sager eller strafniveauet i sager om ”drugging”. Det vil derfor forudsætte en omfattende manuel gennemgang af som udgangspunkt samtlige sager om vold m.v., hvis de ønskede oplysninger skal tilvejebringes.

Rigsadvokaten har på den baggrund i stedet foretaget et data-træk på søgenøglerne ”Drugrape” og ”Bedøver”, der er oprettet i POLSAS. Data fra dette datatræk er gengivet i tabel 1 nedenfor. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der ikke findes en søgenøgle for ”Drugging”.

Rigsadvokaten skal understrege, at tallene i tabellen ikke nødvendigvis vil give et billede af det samlede antal sager om ”drugging.” Dette understreges bl.a. ved, at flere af de nævnte afgørelser i tabellen omfatter sager, der omfatter andre situationer end dem, der er nævnt i bemærkningerne til beslutningsforslag nr. B 101. Der kan f.eks. i tabel 1 henvises til afgørelsen fra 2017 om kvalificeret vold, hvor en person bl.a. blev idømt 1 år og 6 måneders fængsel for overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, jf. til dels forsøg efter straffelovens § 21, ved i en længere periode gentagne gange at have forgiftet sin far med ikke-ordineret medicin og kemikalier (TfK2018.111). Der kan desuden henvises til afgørelsen fra 2020 om forsøg på manddrab, hvor en person blev idømt 7 års fængsel for forsøg på drab af ægtefælle med medicin (TfK2020.1142).

Tabel 1 viser antallet af domme i perioden 2016 til 2023, hvor søgenøglerne ”drugrape” eller ”bedøver” har været registreret

på sagen. Der ses ikke at være registreret domme med de førnævnte søgenøgler forud for 2016. Tabellen omfatter både fældende og frifindende domme. Det er ikke på baggrund af data-trækket muligt at sige noget om straffniveauet i sagerne.”

Table 1: Antal domme med påført søgenøgle ”Bedøver” eller ”Drugrape”, fordelt på år og gerningskode (opgjort som sagskomplekser)

Gerningskode	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Total
(72301 – udgået) Voldtægt ved anvendelse af vold eller trussel om vold			2	1	2				6
(72302 – udgået) Voldtægt ved ulovlig tvang	1			1					2
(72303 – udgået) Voldtægt ved udnyttelse af hjælpeløs tilstand	2	3	3	2	6				16
(72304) Voldtægt ved samleje med barn under 12 år					2				2
(72305) Voldtægt						3	5	1	9
(72330) Andet seksuelt forhold							1		1
(72333 – udgået) Andet seksuelt forhold ved udnyttelse af hjælpeløs tilstand			1						1
(72371) Blufærdighedskrænkelser v/ beføling					1	1			2
(72373) Blufærdighedskrænkelser v/ beluring		1							1
(72375) Blufærdighedskrænkelser v/ anden uanstændighed			1						1
(73111) Manddrab								1	1
(73112) Forsøg på manddrab					1			1	2
(73241) Vold	1								1
(73251) Kvalificeret vold		1							1
Total	4	5	7	4	11	4	6	2	43

2. I sager, hvor det kan bevises, at gerningspersonen har udsat en anden person for drugging, vil der efter omstændighederne kunne straffes efter straffelovens §§ 244 eller 245 og eventuelt efter straffelovens § 250, hvis personen samtidig har hensat den anden i en hjælpeløs tilstand. Det vil afhænge af sagens konkrete omstændigheder, hvilke af disse bestemmelser en given sag vil skulle henføres under. Der henvises i den forbindelse til Justitsministeriets besvarelse af 14. marts 2022 af spørgsmål nr. 611 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Det vil i alle tilfælde bero på en konkret og samlet vurdering af sagens omstændigheder, hvilken bestemmelse i straffeloven adfærdens vil skulle

henføres under. Har gerningspersonen tilsat euforiserende stoffer eller lignende til anden persons mad eller drikke uden dennes vidende med den hensigt at begå andre forbrydelser, herunder eksempelvis røveri eller voldtægt, vil der efter omstændighederne også kunne ifaldes strafansvar efter disse forbrydelser eller forsøg herpå. Fra retspraksis kan der henvises til Østre Landsrets dom af 17. august 2010 (UfR.2010.3034Ø), hvor tre personer blev fundet skyldige i grov vold efter straffelovens § 245, stk. 1, og forsøg på røveri efter straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1, jf. § 21, ved i forening og efter forudgående aftale, for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, at have hældt 3-4 metadontabletter i forurettedes øl med den hensigt at fratage ham sin mobiltelefon og pung.

Det følger derudover af straffelovens § 79 c, at den, som idømmes fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for bl.a. overtrædelse af straffelovens § 244, stk. 1, eller § 245, ved dommen gives opholdsforbud efter stk. 2 (nattelivsforbud).

3. Regeringen kan ikke støtte forslaget om, at drugging får sin egen bestemmelse i straffeloven, da drugging efter omstændighederne allerede i dag er strafbart efter bestemmelserne i straffeloven, ligesom der er mulighed for at idømme et nattelivsforbud. Der er efter min opfattelse ikke behov for yderligere lovgivning.

Jeg vil dog endnu en gang gerne understrege, at jeg er enig i, at drugging er et bekymrende fænomen, der skal sættes ind over for. Jeg støtter derfor intentionerne bag forslaget, og jeg er åben for at drøfte, om der er andet, der kan gøres, end at gribe til yderligere lovgivning.